

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.032.01.2015
P/15/030

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/030 – Szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Dariusz Bienek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97090 z dnia 30 września 2015 r. [Dowód: akta kontroli str. 1÷2]
Jednostka kontrolowana	Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu ¹ im. Janusza Kusocińskiego, ul. Kozielska 19, 47-400 Racibórz.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Lewandowska ² , Dyrektor ZSOMS. [Dowód: akta kontroli str. 4÷7]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie³ Najwyższej Izby Kontroli działania Szkoły podejmowane w latach 2013-2015 (do 31 sierpnia) umożliwiały zapewnienie efektywnego i skutecznego szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo, dofinansowanego przez Ministra Sportu i Turystyki⁴ ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej⁵.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Na powyższą ocenę wpływ miała prawidłowa organizacja systemu szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo w oddziałach mistrzostwa sportowego w pływaniu oraz zgodne z zapisami zawartymi w umowach o dofinansowanie gospodarowanie środkami FRKF przeznaczonymi na ten cel. Skuteczność szkolenia sportowego została potwierdzona powołaniami uczniów LO ZSOMS do kadr narodowych seniorów i juniorów oraz ich osiągnięciami w finałach Mistrzostw Świata, Europy i Polski Juniorów, jak również uzyskaniem wzrostu poziomu sportowego przez 100% kończących w roku szkolnym 2014/2015 trzyletni cykl szkolenia. Szkolenie grupowe młodzieży dofinansowane ze środków FRKF w latach 2013 i 2015 było również efektywne⁶, jednak w 2014 r. założeń szkoleniowo-startowych nie zrealizowało aż 25% uczniów uczestniczących w szkoleniu.

¹ Zwane dalej „LO ZSOMS” lub „Szkołą”. Regon: 000836201.

² Zwana dalej „Dyrektorem”, która stanowisko objęła 21 lipca 2015 r. W badanym okresie, do tego dnia dyrektorem ZSOMS był Arkadiusz Tylka.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Zwany dalej „Ministrem SiT”.

⁵ Zwany dalej „FRKF”.

⁶ Na potrzeby oceny kontrolowanego obszaru, NIK przyjęła kryterium nieefektywności szkolenia grupowego w przypadku niezrealizowania założeń szkoleniowo-startowych oraz wzrostu poziomu sportowego przez ponad 10% uczniów objętych dofinansowaniem ze środków FRKF.

W działalności Szkoły stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na korzystaniu w procesie rekrutacji z prób sprawności fizycznej, które nie zostały zatwierdzone przez Polski Związek Pływacki⁷, tym samym nie spełniały wymagania określonego w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych⁸ oraz w ustawie z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie systemu oświaty oraz niektórych innych ustaw⁹.

Ponadto w dokumentacji rekrutacyjnej sześciu (42,9%) uczniów przyjętych na rok szkolny 2015/2016 do oddziału mistrzostwa sportowego w pływaniu, brakowało zezwolenia rodziców i/lub orzeczenia lekarskiego wymaganych przepisami ww. ustawy.

Izba zauważa, że ustalenie w kryteriach rekrutacji wymogów posiadania przez kandydatów do oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu LO ZSOMS m.in. II klasy sportowej oraz udziału w Mistrzostwach Polski w pływaniu, mimo ich nieegzekwowania przez Szkołę, mogło poprzez ich upublicznienie ograniczać krąg osób przystępujących do naboru.

NIK zwraca także uwagę na niekompletność *Wieloletniego programu szkolenia pływaków w Zespole Szkół*¹⁰ (w szczególności w zakresie wykazu sprawdzianów i startów kontrolnych zawodników w kolejnych etapach szkolenia) oraz braki w rocznych planach szkoleniowych (dotyczące m.in. danych koordynatora PZP, klas trenerskich dwóch szkoleniowców).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo

Opis stanu faktycznego

1.1. LO ZSOMS funkcjonowało w latach 2013-2015 przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu¹¹, w ramach którego prowadzono również Szkołę Podstawową Nr 8 oraz Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego. Zgodnie z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 października 2012 r. w sprawie warunków tworzenia, organizacji oraz działania oddziałów sportowych, szkół sportowych oraz szkół mistrzostwa sportowego¹² w latach szkolnych 2012/2013 – 2014/2015 w LO ZSOMS funkcjonowały oddziały mistrzostwa sportowego w pływaniu we wszystkich trzech klasach.

W roku szkolnym 2012/2013 w LO ZSOMS funkcjonowały dwa oddziały ogólnodostępne¹³ (klasa IIAL i IIIAL) ze specjalnością informatyka, natomiast w 2013/2014 jeden taki oddział (klasa IIIAL). W roku szkolnym 2014/2015 wśród oddziałów LO ZSOMS nie było typowego oddziału ogólnodostępnego. Do oddziałów ze specjalnością informatyka w ww. latach uczęszczali również uczniowie uprawiający różne dyscypliny sportowe, zaliczani do oddziałów mistrzostwa

⁷ Zwany dalej „PZP” lub „Związkiem”.

⁸ Dz. U. Nr 26, poz. 232 ze zm., zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie przyjmowania uczniów”. Powyższe rozporządzenie straciło moc na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 stycznia 2013 r. sygn. Akt K 38/12 (Dz. U. z 2013 r., poz. 87).

⁹ Dz. U. 2014, poz. 7, zwanej dalej „ustawą o zmianie u.s.o.”.

¹⁰ Zwany dalej „Wieloletnim Programem”.

¹¹ Zwanego dalej „Zespołem Szkół”.

¹² Dz. U. z 2012 r., poz. 1129, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie SMS”.

¹³ Biorąc pod uwagę procentowy udział uczniów kształcących się w kierunku informatycznym, a nieuprawiających sportu w oddziałach o specjalizacji informatyka w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tych oddziałach, to liczba oddziałów ogólnodostępnych LO ZSOMS wynosiła w: 2012/2013 – 2,62, 2013/2014 – 2,23 i 2014/2015 – 1,86.

sportowego. I tak w roku szkolnym: 2012/2013 w klasie IASL byli to uczniowie uprawiający siatkówkę i lekką atletykę, 2013/2014 w klasie IIASL jw. oraz w klasie IPL uczniowie uprawiający pływanie oraz 2014/2015 w klasie: IIIASL jw., IIPL jw. oraz IAZF uczniowie uprawiający zapasy i piłkę nożną.

Liczba oddziałów sportowych¹⁴ LO ZSOMS wynosiła: 3 w roku szkolnym 2012/2013, 4 w roku 2013/2014 i 5 w roku 2014/2015.

Liczba oddziałów mistrzostwa sportowego¹⁵ LO ZSOMS w ww. latach wynosiła odpowiednio: 8 (w tym oddziałów ze specjalizacją m.in. w pływaniu - 3), 9 (3) i 9 (3).

W badanych latach szkolnych liczba uczniów w oddziałach ogólnodostępnych LO ZSOMS wynosiła, odpowiednio: 66, 47 i 38, a w oddziałach sportowych: 64, 65 i 96. Liczba uczniów w oddziałach mistrzostwa sportowego LO ZSOMS w ww. latach wynosiła, odpowiednio: 102 (w tym w oddziałach mistrzostwa sportowego w pływaniu 36), 117 (27) i 122 (35).

[Dowód: akta kontroli str. 9, 30-32, 51-63]

1.2. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 oraz § 2 ust. 3 załącznika nr 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół¹⁶, obowiązujący statut Zespołu Szkół¹⁷, jak i poprzednie¹⁸, określał organizację oddziałów mistrzostwa sportowego oraz warunki organizowania kształcenia, wychowania i opieki w oddziałach LO ZSOMS. Statuty określały również zasady rekrutacji uczniów do oddziałów mistrzostwa sportowego LO ZSOMS, co odpowiadało wymogom § 18 załącznika nr 4 ww. rozporządzenia. W zasadach rekrutacji dla kandydata określono warunki przyjęcia do oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu w postaci przedstawienia orzeczenia lekarskiego o zdolności do uprawiania danego sportu i zgody rodziców na uczęszczanie do szkoły mistrzostwa sportowego, posiadania II klasy sportowej, zarejestrowania w PZP, przynależności klubowej i udziału w Mistrzostwach Polski w pływaniu.

[Dowód: akta kontroli str. 32, 65-97, 130]

Wyjaśniając ujęcie w zasadach rekrutacji wymogów posiadania II klasy sportowej i udziału w Mistrzostwach Polski, Dyrektor stwierdziła: „ZSOMS¹⁹ w swoich dokumentach od wielu lat miał wpisany wymóg posiadania II klasy sportowej i wymóg udziału w Mistrzostwach Polski, co jednak nie ograniczało uczniom dostępności do edukacji w oddziałach mistrzostwa sportowego w pływaniu w ZSOMS, ponieważ był to wymóg nierespektowany. Ilość chętnych do szkolenia była mniejsza niż ilość posiadanych miejsc”.

[Dowód: akta kontroli str. 369]

---

¹⁴ Były to klasy o profilu kształcenia interdyscyplinarnym (klasy mundurowe) prowadzone jako oddziały sportowe, ponieważ obowiązująca w nich tygodniowa liczba godzin wychowania fizycznego wynosiła 10. Biorąc pod uwagę procentowy udział uczniów zaliczanych do profilu interdyscyplinarnego w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tych oddziałach, to liczba oddziałów sportowych w LO ZSOMS wynosiła w: 2012/2013 – 3, 2013/2014 – 4 i 2014/2015 – 4,72.

¹⁵ Oddziały mistrzostwa sportowego prowadzone były w następujących dyscyplinach sportowych: we wszystkich latach objętych badaniem - lekkoatletyka piłka nożna, piłka siatkowa, pływanie i triathlon oraz w roku szkolnym 2014/2015 - dodatkowo zapasy. Biorąc pod uwagę procentowy udział uczniów zaliczanych do oddziałów mistrzostwa sportowego w stosunku do ogólnej liczby uczniów (nieuprawiających żadnej dyscypliny sportowej) w tych oddziałach, to liczba oddziałów mistrzostwa sportowego w ww. latach wynosiła (odpowiednio): 7,38 (w tym oddziałów o specjalizacji pływanie 3), 7,77 (2,37) i 6,42 (2).

¹⁶ Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.

¹⁷ Przyjęty Uchwałą Nr 2/2015/2016 Rady Pedagogicznej ZSOMS z dn. 31 sierpnia 2015 r.

¹⁸ W badanym okresie obowiązywało w Zespole Szkół sześć statutów.

¹⁹ Tutaj: Zespół Szkół.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na określenie wśród warunków przyjęcia do oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu wysokich wymogów, takich jak: posiadanie II klasy sportowej, zarejestrowanie w PZP, przynależność klubowa oraz udział w Mistrzostwach Polski w pływaniu. Uwzględniając wyjaśnienia Dyrektora, która stwierdziła, że wymogi te nie były respektowane w trakcie przeprowadzonych naborów ze względu na to że liczba miejsc oferowanych przez Szkołę przewyższała w każdym roku liczbę chętnych do szkolenia, Izba zauważyła, że wymogi te z uwagi na ich zawężający charakter i publikację na stronie internetowej Zespołu Szkół mogły ograniczać zainteresowanie kształceniem w Szkole.

[Dowód: akta kontroli str. 32, 369, 383]

Opis stanu
faktycznego

Oprócz zasad rekrutacyjnych określonych w statutach²⁰, w badanych latach w Zespole Szkół obowiązywały „Kryteria naboru uczniów²¹” określające dokumenty, na podstawie których dokonywano rekrutacji oraz terminy testów sprawnościowych.

[Dowód: akta kontroli str. 65-97, 380-383]

W zasadach rekrutacji zawartych w statutach Zespołu Szkół oraz w „Kryteriach naboru uczniów” obowiązujących w latach 2014-2015 nie określono dla kandydatów do oddziałów mistrzostwa sportowego LO ZSOMS wymogu zaliczenia prób sprawności fizycznej stosowanych w procesie naboru.

[Dowód: akta kontroli str. 32, 65-97, 130]

1.3. Szkoła w latach 2014-2015 stosowała podczas przeprowadzania rekrutacji opracowane w 2012 r. przez trenerów pływania Zespołu Szkół, próby sprawności fizycznej dla kandydatów do oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu. Próby te nie zostały zatwierdzone przez Związek.

[Dowód: akta kontroli str. 198, 201, 208, 369]

1.4. Liczba kandydatów do oddziału mistrzostwa sportowego w pływaniu LO ZSOMS w latach szkolnych 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 i 2015/2016 wynosiła, odpowiednio: 19, 8, 27 i 21, z czego przyjęto odpowiednio: 15, 7, 26 i 19²² osób. Szkoła nie posiadała danych o liczbie kandydatów do oddziałów ogólnych i innych oddziałów mistrzostwa sportowego w badanych latach. Liczba przyjętych uczniów do oddziałów ogólnych w ww. latach wynosiła, odpowiednio: 66, 94, 119 i 86, natomiast do oddziałów mistrzostwa sportowego, odpowiednio: 34, 48, 54 i 27.

[Dowód: akta kontroli str. 104]

Badanie dokumentacji z rekrutacji uczniów przyjętych do pierwszej klasy oddziału mistrzostwa sportowego w pływaniu LO ZSOMS na rok szkolny 2015/2016 wykazało, że w przypadku 8 osób (58%) była ona kompletna i spełniała wymogi ustawy o zmianie u.s.o. W 6 przypadkach (42%) nie były spełnione warunki określone art. 12 ust. 2 pkt 1 i 3 tej ustawy, gdyż brak było pisemnej zgody rodziców na uczęszczanie kandydata do oddziału mistrzostwa sportowego oraz orzeczenia lekarskiego o zdolności do uprawiania danego sportu.

[Dowód: akta kontroli str. 131, 134]

²⁰ Aktualny statut opublikowany był na stronie internetowej Zespołu Szkół: <http://smsraciborz.pl>, w zakładce „Szkoła”, część - „Dokumenty”.

²¹ Opublikowane na stronie internetowej Zespołu Szkół: <http://smsraciborz.pl>, w zakładce „Oferta edukacyjna”.

²² W tym 5 uczniów uprawiających triathlon.

1.5. Zespół Szkół posiadał obowiązujący w badanym okresie Wieloletni program szkolenia, dopuszczony do wykorzystania przez byłego dyrektora Szkoły w dniu 29 sierpnia 2011 r. Autorem Wieloletniego Programu była ówczesna kierownik organizacji szkolenia sportowego. Program powstał na bazie wcześniej obowiązującego, po konsultacji z zespołem trenerów pływania Szkoły. Po aktualizacji i dostosowaniu został przesłany do PZP. Dyrektor wyjaśniła, że ww. program nie był opiniowany, ani uzgadniany z PZP jak i z innymi podmiotami zewnętrznymi, np. Instytutem Sportu w Warszawie, ponieważ nie było takiego wymogu.

[Dowód: akta kontroli str. 140-146, 208]

Wieloletni Program określał: kryteria naboru do ZSOMS, proporcje obciążeń wszechstronnych, ukierunkowanych i specjalistycznych w poszczególnych latach szkolenia sportowego, poziom sportowy, który powinni osiągnąć zawodnicy przechodzący na wyższy etap szkolenia. Brak w nim było: wykazu sprawdzianów w kolejnych etapach szkolenia sportowego oraz wykazu zawodów i startów kontrolnych, w których winni uczestniczyć zawodnicy na poszczególnych etapach szkolenia, co przedstawiono także w dalszej części niniejszego wystąpienia.

[Dowód: akta kontroli str. 140-146, 208]

LO ZSOMS dysponowała rocznymi planami organizacji szkolenia sportowego pływaków dofinansowanego ze środków FRKF na lata 2012/2013-2014/2015. Plany te były opracowane przez poszczególnych trenerów prowadzących zajęcia sportowe w klasach mistrzostwa sportowego w pływaniu. Roczne plany dwóch trenerów nie zawierały informacji o klasach trenerskich szkoleniowców, a w planach szkoleniowych wszystkich trenerów nie podano danych szkoleniowca z PZP koordynującego szkolenie sportowe w pływaniu. Plany nie były zatwierdzone przez PZP, co omówiono także w dalszej części wystąpienia.

[Dowód: akta kontroli str. 147-175]

1.6. W kontrolowanym okresie Szkoła w ramach szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo nie zawierała umów bądź porozumień, ani też nie współpracowała z klubami sportowymi, stowarzyszeniami prowadzącymi działalność statutową w zakresie kultury fizycznej lub uczelniami prowadzącymi studia wyższe na kierunku związanym z dziedziną nauk o kulturze fizycznej. W ramach szkolenia sportowego w oddziałach mistrzostwa sportowego w pływaniu wykorzystywano dotację ze środków FRKF na podstawie umowy zawartej pomiędzy organem prowadzącym (Województwem Śląskim) a PZP.

[Dowód: akta kontroli str. 206, 209-210]

1.7. W latach 2013-2015 w ramach opieki medycznej dla uczniów oddziałów mistrzostwa sportowego, w tym również w pływaniu, w Zespole Szkół prowadzony był gabinet pielęgniarki (czynny w każdym dniu tygodnia) oraz stworzono możliwość konsultacji z lekarzem uprawnionym do przeprowadzania badań i wydawania orzeczeń o zdolności do uprawiania danego sportu przez dzieci i młodzież. Uczniowie Szkoły co 6 miesięcy mieli przeprowadzane badania okresowe określające zdolność do udziału w treningach i zawodach.

[Dowód: akta kontroli str. 119-120, 179-186]

W badanych latach uczniowie oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu korzystali²³ z odnowy biologicznej, która prowadzona była w gabinecie oraz innych pomieszczeniach (np. sauna, gabinet masażu, basen solankowy) znajdujących się w budynku szkolnego basenu.

[Dowód: akta kontroli str. 116, 182-186]

W latach szkolnych 2012/2013 i 2013/2014 sześciu uczniów oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu (czterech w roku 2012/2013 i dwóch w roku 2013/2014) przed startami w Mistrzostwach Europy Juniorów było poddanych badaniom specjalistycznym w Centralnym Ośrodku Medycyny Sportowej w Warszawie²⁴. Ponadto w roku szkolnym 2013/2014 jeden uczeń miał wykonywane ww. badania w COSM w ramach pływackiej kadry narodowej B. Oprócz tych badań uczniowie mieli w każdym roku szkolnym przeprowadzane przez trenerów testy laktatowe²⁵. Testom tym poddanych zostało łącznie 101 uczniów (w tym w roku szkolnym: 2012/2013 – 31, 2013/2014 – 31 i 2014/2015 – 39). W ww. latach szkolnych uczniowie mieli przeprowadzane badania elektrokardiograficzne oraz dwa razy w roku badania okresowe przez szkolnego lekarza sportowego.

[Dowód: akta kontroli str. 187-189]

1.8. W latach szkolnych 2012/2013-2014/2015 uczniowie oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu mieli prowadzone zajęcia sportowe z pływania w wymiarze 27 godzin tygodniowo, a w roku szkolnym 2015/2016 dwie grupy miały zajęcia w wymiarze 27 godzin, z kolei grupa sprinterska w wymiarze 24 godzin tygodniowo.

[Dowód: akta kontroli str. 130, 176-178]

W LO ZSOMS zajęcia sportowe (treningi) nie były finansowane ze środków FRKF.

[Dowód: akta kontroli str. 235-258, 266, 276-284, 298, 304, 309-318]

1.9. W latach szkolnych 2012/2013-2014/2015 w LO ZSOMS nie było przypadków przenoszenia uczniów z oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu do oddziałów ogólnodostępnych. Miały miejsce przypadki rezygnacji z nauki w LO ZSOMS i przeniesienia się uczniów do innych szkół/klubów sportowych. I tak: w roku szkolnym: 2012/2013 były to dwie osoby, 2013/2014 były to trzy osoby oraz 2014/2015 było takich osób siedem. Jak wyjaśniła Dyrektor: „*W dokumentacji szkoły nie znajdują się informacje o przyczynach rezygnacji. W arkuszu ocen, jako przyczyna odejścia ze szkoły, podawana jest informacja – >>na prośbę rodzica lub rodziców<<*”.

[Dowód: akta kontroli str. 107, 341]

1.10. W ww. latach w Szkole żaden z uczniów oddziałów mistrzostwa sportowego nie realizował indywidualnego programu lub toku nauki określonego w § 11 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie SMS.

[Dowód: akta kontroli str. 107]

1.11. W badanym okresie w ZSOMS nie były organizowane kursy instruktorskie, o których mowa w § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie SMS.

[Dowód: akta kontroli str. 107]

---

²³ Odnowa biologiczna była dla uczniów dostępna w każdym badanym roku szkolnym przez osiem godzin w dni robocze. W zakresie odnowy zawodnicy mogli korzystać z: masaży, fizykoterapii, krioterapii oraz sauny i kąpeli solankowych.

²⁴ Zwany dalej „COSM”.

²⁵ Na podstawie tego testu wyznacza się krzywa laktatową, która pozwala ocenić aktualne oraz perspektywiczne możliwości energetyczne zawodnika.

1.12. Zespół Szkół posiada następujące obiekty sportowe: basen pływacki sześciotorowy o wymiarach 25 m x 12,5 m z widownią na 180 miejsc oraz brodzik do nauki pływania o wymiarach 6 m x 8 m, dwie sale gimnastyczne, zewnętrzne boisko do piłki ręcznej, lekkoatletyczną halę sportową o wymiarach 103 m x 56 m i salę sportową o wymiarach 80 m x 5 m z częścią do ćwiczeń siłowych i gimnastycznych oraz siłownię. Ponadto Zespół Szkół posiada również dwa gabinety odnowy biologicznej (zabiegowy i masażu) oraz dwie sauny (parową i suchą).

[Dowód: akta kontroli str. 116]

W badanych latach Szkoła prowadziła szkolenie sportowe również z wykorzystaniem basenów o długości niecki 50 m: miejskich ośrodków sportu i rekreacji (w Dębicy, Czarnkowie, Opolu, Olsztynie), Śląskiego Okręgowego Związku Pływackiego w Mysłowicach oraz Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych w Gliwicach. Z tego tytułu poniesiono łącznie wydatki²⁶ w wysokości 37 463,50 zł, z czego 37 406,00 zł sfinansowano z dotacji z FRKF. Pozostały wydatek 57,50 zł został pokryty z budżetu Zespołu Szkół.

[Dowód: akta kontroli str. 120-123]

1.13. Wszyscy nauczyciele prowadzący szkolenie sportowe w oddziałach mistrzostwa sportowego LO ZSOMS w roku szkolnym 2015/2016 posiadali kwalifikacje wymagane § 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenie szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu doskonalenia nauczycieli²⁷. Ww. nauczyciele byli nauczycielami dyplomowanymi.

[Dowód: akta kontroli str. 202-203]

1.14. Nauczyciele prowadzący szkolenie sportowe w oddziałach mistrzostwa sportowego LO ZSOMS w latach 2012–2015 podnosili swoje kwalifikacje trenerskie poprzez udział w Ogólnopolskich Konferencjach Szkoleniowych Trenerów Pływania. W konferencjach tych udział wzięło czterech nauczycieli w 2012 r., dwóch w 2013 r. i trzech w 2015 r. Udział został sfinansowany ze środków budżetowych Szkoły.

[Dowód: akta kontroli str. 204]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W postępowaniu rekrutacyjnym do oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu na lata szkolne 2013/2014–2015/2016 Szkoła stosowała niezatwierdzone przez PZP próby sprawności fizycznej.

Podczas rekrutacji kandydaci wykonywali próby sprawności fizycznej, na które składały się: ćwiczenia określone w Międzynarodowym Teście Sprawności Fizycznej²⁸ oraz przepłynięcie czterema stylami dystansu 50 m. Wskazane powyżej próby zostały opracowane w 2012 r. przez zespół trenerów pływania ZSOMS i nie były uzgadniane z PZP. Nie zostały również ujęte w zasadach rekrutacji zawartych

²⁶ W poszczególnych latach wydatki wyniosły: 9 297,50 zł w 2013 r. (w tym 57,50 z budżetu szkoły), 22 198,00 zł w 2014 r. i 5 968,00 zł do 30 czerwca 2015 r.

²⁷ Dz.U. 2015, poz. 1264.

²⁸ Kandydaci w ramach prób zobowiązani byli do wykonania następujących prób: zwisu na drążku na rękach ugiętych utrzymując głowę powyżej drążka, biegu wahadłowego 4x10 m, skłonów tułowia leżąc (brzuszki) i stojąc oraz biegów na dwóch dystansach (50 m i 800 m/1000 m dziewczęta/chłopcy).

w statutach Zespołu Szkół oraz w „Kryteriach naboru uczniów” obowiązujących w latach 2013-2015.

[Dowód: akta kontroli str. 32, 65-97, 130198, 201]

Stanowiło to naruszenie § 12 ust. 2 pkt 2 w związku z ust. 1 rozporządzenia w sprawie przyjmowania uczniów oraz z art. 12 ust. 2 pkt 2 w związku z ust. 1 ustawy o zmianie u.s.o., zgodnie z którymi do szkół mistrzostwa sportowego są przyjmowani kandydaci, którzy zaliczyli próby sprawności fizycznej zatwierdzone przez polskie związki sportowe współpracujące z daną szkołą.

Osobą odpowiedzialną za powyższą nieprawidłowość, wg zakresu obowiązków, była Kierownik organizacji szkolenia sportowego z lat 2012-2015 (aktualna Dyrektor) oraz były Dyrektor Zespołu Szkół.

[Dowód: akta kontroli str. 4-7, 32, 64-100, 130, 369]

Wyjaśniając powyższe Dyrektor stwierdziła, że Szkoła nie występowała do PZP o zatwierdzenie ww. prób sprawności fizycznej, ponieważ z rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami innych szkół oraz z przedstawicielami PZP wynikało, że szkoły podległe są Ministerstwu Edukacji Narodowej i „*same podejmują decyzję w tym zakresie*”. Dodała również, że z niewiadomych przyczyn w powyższych dokumentach brak było zapisów dotyczących m.in. prób sprawności fizycznej.

[Dowód: akta kontroli str. 198, 342, 369-370]

2. W dokumentacji uczniów klasy pierwszej brak było orzeczeń lekarskich i zgody rodziców na uczęszczanie dziecka do oddziału mistrzostwa sportowego w pływaniu.

Dokumentacja sześciu spośród 14 uczniów przyjętych do pierwszej klasy oddziału mistrzostwa sportowego w pływaniu LO ZSOMS na rok szkolny 2015/2016 była niekompletna i nie spełniała przez to warunków określonych w art. 12 ust. 2 pkt 1 i 3 w związku z ust. 1 ustawy o zmianie u.s.o. W trzech przypadkach brak było orzeczenia lekarskiego o zdolności do uprawiania danego sportu (pkt. 1), a w trzech kolejnych wymagane orzeczenie (zaświadczenie) zostało wystawione przez lekarza nieposiadającego uprawnień określonych w § 2 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu orzekania o zdolności do uprawiania danego sportu przez dzieci i młodzież do ukończenia 21 roku życia oraz przez zawodników pomiędzy 21 a 23 rokiem życia²⁹. W dokumentacji dwóch spośród ww. uczniów brak było również pisemnej zgody rodziców na uczęszczanie kandydata do szkoły lub oddziału (wymogu określonego w art. 12 ust. 2 pkt 3 w związku z ust. 1 ustawy o zmianie u.s.o.)³⁰.

[Dowód: akta kontroli str. 131, 134]

Za powyższe nieprawidłowości odpowiedzialną była pracownica sekretariatu Zespołu Szkół – specjalista ds. administracji, która w wyjaśnieniach podała: „*Nie wymagano od kandydatów zaświadczenia lekarza medycyny sportowej, ponieważ taki lekarz jest zatrudniony do przeprowadzania badań w naszej szkole. Mogły nastąpić też sytuacje, kiedy prosiłam o dostarczenie brakującej dokumentacji, ale nie została ona dostarczona, co zostało przeoczone*”. Dyrektor wyjaśniła

²⁹ Dz. U. 2011 Nr 88, poz. 500.

³⁰ Brakujące dokumenty wymagane były zgodnie z art. 12 ust.5 ustawy o zmianie u.s.o. w związku z art. 20t ust.2 pkt 4 lit. g i lit. h ustawy o systemie oświaty (w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie u.s.o.) stanowiącym, że do wniosku o przyjęcie do publicznej szkoły dołącza się orzeczenie lekarskie o zdolności do uprawiania danego sportu, zgodnie z przepisami w sprawie trybu orzekania o zdolności do uprawiania danego sportu przez dzieci i młodzież do ukończenia 21 roku życia oraz przez zawodników pomiędzy 21 a 23 rokiem życia oraz pisemną zgodę rodziców.

ponadto: „Kandydaci do LO ZSOMS przyjęci byli do oddziału mistrzostwa sportowego, pomimo braku w dokumentacji odpowiednich badań lekarskich, ponieważ byli zawodnikami posiadającymi licencje oraz znani przeprowadzającym nabór trenerom. Startowali w zawodach ogólnopolskich, o czym świadczył rejestr odnotowanych wyników w Rankingu Europejskim (www.polswim.pl), wiadomo więc było, że posiadają aktualne badania okresowe, wpisane w książeczki zdrowia sportowca”.

[Dowód: akta kontroli str. 137-139, 200]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na brak w wieloletnim programie szkolenia sportowego młodzieży w pływaniu oraz w rocznych planach szkoleniowych części danych³¹ wymaganych Zarządzeniem nr 21 Ministra Sportu i Turystyki z 7 grudnia 2012 r.³² oraz Wymogami formalnymi dotyczącymi utworzenia publicznej i niepublicznej szkoły mistrzostwa sportowego oraz ośrodka szkolenia sportowego młodzieży realizujących szkolenie młodzieży uzdolnionej ze środków FRKF³³. Dodatkowo roczne plany szkoleniowe nie były zatwierdzone przez PZP, przez co nie spełniały jednego z ww. wymogów formalnych (pkt. 11).

[Dowód: akta kontroli str. 140-175]

Dyrektor wyjaśniła: „Wieloletni Program Szkolenia Pływaków ZSOMS został opracowany na podstawie wcześniej obowiązującego, a tamten nie zawierał wykazu sprawdzianów, zawodów i startów kontrolnych. Nie było też konkretnych wymogów określonych przez PZP w tym zakresie”. Brak klasy trenerskiej szkoleniowców w rocznych planach szkolenia Dyrektor tłumaczyła niedopatrzaniem, a brak danych koordynatora PZP tłumaczyła faktem nieprzedstawienia planów do zatwierdzenia z uwagi na brak takiego wymogu. Dodała również, że plany szkoleniowe zostały przedstawione wiceprezesowi PZP w czasie sesji objazdowej po szkołach mistrzostwa sportowego pod koniec roku 2014.

[Dowód: akta kontroli str. 208-209]

Uwzględniając powyższe wyjaśnienia oraz wymagania określone przez Ministra SiT, jak również brak negatywnego wpływu powyższych uchybień na proces szkolenia sportowego w LO ZSOMS, NIK wskazuje na konieczność respektowania wszystkich wymogów dotyczących dokumentów szkoleniowych.

Ocena cząstkowa

Izba pozytywnie ocenia organizację szkolenia w oddziałach mistrzostwa sportowego w pływaniu. Szkoła posiadała odpowiednie obiekty sportowe, umożliwiające prowadzenie szkolenia sportowego oraz zapewniła uczniom niezbędną opiekę medyczną. Wszyscy prowadzący szkolenie sportowe w Szkole nauczyciele posiadali kwalifikacje wymagane przez § 8 rozporządzenia w sprawie nauczycieli. Szkoła dysponowała Wieloletnim programem szkolenia sportowego w dyscyplinie pływanie, opracowanym przez zespół trenerski Zespołu i dopuszczonym do realizacji przez Dyrektora oraz rocznymi programami szkolenia. Stwierdzono przy tym, że szkoła korzystała w procesie rekrutacyjnym z prób sprawności fizycznej niezatwierdzonych przez PZP, czym naruszono wymogi art. 12 ust. 2 pkt. 2 ustawy

³¹ W wieloletnim programie nie zawarto wykazu sprawdzianów w kolejnych etapach szkolenia sportowego oraz wykazu zawodów i startów kontrolnych, w których winni uczestniczyć zawodnicy na poszczególnych etapach szkolenia. Natomiast w rocznych planach szkoleniowych trenerów R.B. i M.G. nie podano klas trenerskich szkoleniowców, a ponadto we wszystkich brak było danych szkoleniowca z PZP koordynującego szkolenie sportowe w pływaniu.

³² Zarządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu dofinansowania zadań zleconych z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w zakresie szkolenia i współzawodnictwa młodzieży uzdolnionej oraz sportu osób niepełnosprawnych w 2013 r. prowadzonych przez Departament Sportu Wyczynowego”

³³ Wymogi ... zostały opublikowane przez MSiT na stronie internetowej <http://www.msport.gov.pl/szkoly-mistrzostwa-sportowego>

o zmianie u.s.o. Ponadto w przypadku sześciu spośród czternastu uczniów przyjętych na rok szkolny 2015/2016 wystąpiły braki w złożonej dokumentacji rekrutacyjnej.

Opis stanu
faktycznego

2. Realizacja szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo

2.1. W latach 2013-2015 do szkolenia sportowego dofinansowanego z FRKF zostało zakwalifikowanych (odpowiednio): 19, 22 i 23 uczniów LO ZSOMS. Wszyscy zakwalifikowani zawodnicy spełniali wymóg posiadania minimum II klasy sportowej³⁴. Informacje dotyczące aktualnej klasy sportowej zawodnika LO ZSOMS uzyskiwało ze strony internetowej PZP³⁵.

[Dowód: akta kontroli str. 211-228, 230-231]

W badanych latach część uczniów oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu zakwalifikowanych do szkolenia dofinansowanego środkami FRKF nie wypełniła zaplanowanych zadań szkoleniowo-startowych określonych w Wykazach zawodników szkolonych w LO ZSOMS³⁶. W 2013 r. dotyczyło to jednej uczennicy³⁷ (8,3% zakwalifikowanych do szkolenia³⁸), w 2014 r. pięciu³⁹ uczniów (25% zakwalifikowanych do szkolenia⁴⁰), a w 2015 r. jednego⁴¹ ucznia (5% zakwalifikowanych do szkolenia⁴²). Równocześnie w 2015 r. dwóch zawodników poprawiło rekordy życiowe startując na pływalni 50 metrowej, a nie na 25 metrowej jak wcześniej zakładano.

[Dowód: akta kontroli str. 223-228, 347-364, 370-373]

Założenia szkoleniowo-sportowe dla zawodników LO ZSO MS ustalane były przez trenerów prowadzących, indywidualnie dla każdego zawodnika. Trener określał progresję wynikową, sugerując się indywidualnymi zdolnościami zawodnika, planem szkolenia oraz analizą wyników osiągniętych wcześniej.

[Dowód: akta kontroli str. 342]

2.2. Z grupy siedmiu uczniów klasy pierwszej oddziału mistrzostwa sportowego w pływaniu w roku szkolnym 2012/2013, zakwalifikowanych do szkolenia dofinansowanego z FRKF, na zakończenie swojej edukacji (rok szkolny 2014/2015) jeden uczeń (14,29%) podwyższył swoją klasę sportową na pierwszą, a dwoje (28,57%) utrzymało dotychczasową (tj. pierwszą i mistrzowską). Z pozostałej

³⁴ Zgodnie z zasadami określonymi przez Polski Związek Pływacki do szkolenia dofinansowywanego z FRKF mogli zostać również zakwalifikowani zawodnicy, którzy uzyskali II klasę sportową adekwatną do wieku. Normy do uzyskania takiej II klasy sportowej zostały opracowane i zamieszczone na stronie internetowej ww. związku w zakładce „Klasyfikacje sportowe” (<http://www.polswim.pl/klasyfikacje-sportowe>).

³⁵ Informację o uzyskanej klasie sportowej pozyskiwano porównując najlepszy wynik (rekord życiowy) uzyskany na pływalni 25 lub 50 metrowej, dostępny na stronie internetowej www.polswim.pl (zakładka - ranking europejski zawodnicy - <http://www.swimrankings.net/>) z wynikiem zapisanym w klasyfikacji sportowej, znajdującej się na stronie www.polswim.pl w zakładce kadra.

³⁶ Stanowiących załącznik do wniosków o dofinansowanie ze środków FRKF.

³⁷ Powodem niezrealizowania założeń w 2013 r. była zmiana specjalizacji stylowej ze stylu motylkowego na styl grzbietowy.

³⁸ W przypadku kolejnych sześciu uczniów kontuzje nie pozwoliły na zrealizowanie założeń, natomiast jedna uczennica zmieniła dyscyplinę sportową na triathlon.

³⁹ Powodami niezrealizowania założeń w 2014 r. były w przypadku: dwóch - zmiana trenerów, jednej - zmian stylu z klasycznego na zmienny spowodowana kontuzją, dwóch - przyjęcie do szkoły we wrześniu i zbyt krótki okres treningowy na zrealizowanie założeń (w jednym przypadku nastąpiła również zmiana stylu).

⁴⁰ Dwóch uczniów, z powodu problemów z nauką, zrezygnowało w klasie maturalnej z uprawiania sportu.

⁴¹ Powodem niezrealizowania założeń w 2015 r. (do 31 sierpnia) był brak systematyczności w treningu.

⁴² Spośród pozostałych objętych dofinansowaniem z FRKF jeden uczeń odniósł kontuzję oka, a dwóch pozostałych uczniów klasy maturalnej zrezygnowało z treningu ze względu na przygotowania do egzaminu maturalnego.

czwórki (57,14%) dwie uczennice w 2014 r. zmieniły uprawianą dyscyplinę sportową na triathlon, a w przypadku dwójki nie można było określić ich poziomu sportowego, gdyż w 2014 r. jedno z nich zakończyło karierę, a drugie wróciło do macierzystego klubu.

[Dowód: akta kontroli str. 229]

Brak podwyższenia klasy sportowej przez dwójkę uczniów Dyrektor wyjaśniła tym, że w styczniu 2013 r. zostały podwyższone kryteria dotyczące klasyfikacji sportowej⁴³. Dyrektor dodała: „Ze względu na zmianę klasyfikacji sportowej w styczniu 2013 r., w stosunku do poprzednio obowiązującej w latach 2010-2012 oraz podwyższeniu wymagań wynikowych w nowej klasyfikacji sportowej 2013-2016, trudno jest porównywać rozwój poziomu sportowego tylko w odniesieniu do klasyfikacji sportowej. Byłoby to możliwe, gdyby w trzyletnim, licealnym okresie szkolenia klasyfikacja sportowa nie uległa zmianie”.

[Dowód: akta kontroli str. 373-374]

2.3. W roku 2013 spośród uczniów oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu do Kadry Narodowej powołanych zostało sześć osób (w tym jedna do seniorów i pięcioro do juniorów), a w latach 2014-2015 siedmioro (w tym jeden do seniorów i sześcioro do juniorów).

[Dowód: akta kontroli str. 232]

2.4. W latach 2013-2015 (do 31 sierpnia) uczniowie objęci dofinansowaniem szkolenia ze środków FRKF uczestniczyli w zgrupowaniach krajowych w liczbie (odpowiednio): pięciu (udział w nich wzięło 68 osób), 10 (86 osób) i ośmiu (85 osób). Wszystkie zgrupowania organizowane były w kraju.

[Dowód: akta kontroli str. 257-264, 285-296, 318-326]

2.5. Uczniowie oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu w okresie objętym kontrolą uczestniczyli w następujących zawodach międzynarodowych:

a) w 2013 r. w Mistrzostwach Europy Juniorów, gdzie udział wzięło czterech uczniów, zajmując: IV miejsce na 50 m stylem klasycznym, I miejsce w sztafecie 4x100 m stylem dowolnym, XI miejsce na 50 m stylem grzbietowym, XV miejsce na 200 metrów stylem grzbietowym oraz XIX miejsce na 200 m stylem motylkowym;

b) w 2013 r. w Mistrzostwach Świata Juniorów, gdzie udział wzięło dwóch uczniów, zajmując: IV miejsce na 50 m stylem klasycznym, VI miejsce na 100 m stylem klasycznym i VI miejsce w sztafecie 4 x 100 m stylem zmiennym (w przypadku jednego ucznia) oraz VI miejsce w sztafecie 4 x 100 m stylem dowolnym (drugi uczeń);

c) w 2014 r. w Mistrzostwach Europy Juniorów, w których udział wzięło dwóch uczniów, zajmując: II miejsce na 50 m stylem klasycznym i 40 miejsce na 100 m stylem klasycznym.

[Dowód: akta kontroli str. 108]

---

⁴³ Obniżone zostały limity czasowe na dystansach w poszczególnych stylach pływackich. Przykładowo w roku szkolnym 2014/2015 uczennica klasy maturalnej osiągnęła rekord życiowy w dniu 30.05.2015 (0:29,82). Wynik ten odpowiadał I klasie sportowej kobiet, na osiągnięcie której wymagania na tym dystansie zmieniły się z wyniku 0:30,11 obowiązującym w 2012 r. na 0:29,19 (pływalnia 25 m) obowiązującym w 2015 r. oraz odpowiednio z wyniku 0:30,97 na 0:30,21 (pływalnia 50 m). Jeśli nie uległyby zmianie kryteria na osiągnięcie klasy sportowej, to wynik osiągnięty przez uczennicę w dniu 30.05.2015 r. stanowiłby odpowiednik klasy mistrzowskiej, na którą w 2012 r. należało uzyskać wynik min. 0:30,04.

2.6. W badanym okresie LO ZSOMS sporządzało i przekazywało do PZP sprawozdania merytoryczne z realizacji szkolenia finansowanego ze środków FRKF w terminach określonych umową.

[Dowód: akta kontroli str. 233]

Analiza sukcesów i porażek sportowych uczniów oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu dokonywana była cyklicznie podczas spotkań trenerów z zawodnikami po Mistrzostwach Polski i zakończonej Lidze Szkół Mistrzostwa Sportowego w pływaniu. Dyrektor poinformowała również, że dodatkowo analiza wyników dokonywana była przez trenerów w poszczególnych grupach treningowych.

Według Dyrektora sukcesem uczniów był udział w imprezach rangi krajowej, europejskiej i światowej (Mistrzostwa Polski, Europy i Świata Juniorów), uzyskiwanie lokat medalowych podczas zawodów oraz uzyskiwanie rezultatów lepszych od rekordów Polski.

Wśród porażek Dyrektor wymieniła m.in. spadek Szkoły w klasyfikacji Ligi Szkół Mistrzostwa Sportowego w pływaniu na szóste miejsce oraz odejście zawodniczki z LO ZSOMS. Jako jedną z przyczyn porażek Dyrektor wskazała brak wystarczających środków finansowych pozwalających na pełną realizację zadań szkoleniowych.

[Dowód: akta kontroli str. 195-197]

Ocena cząstkowa

NIK ocenia jako efektywne szkolenie grupowe dofinansowane ze środków FRKF w 2013 r. i 2015 r. (do 31 sierpnia). Nieefektywne natomiast było szkolenie grupowe w 2014 r., czego dowodem jest niezrealizowanie zaplanowanych zadań szkoleniowo-startowych⁴⁴ przez 25% uczniów w nim uczestniczących. Jednocześnie Izba, przyjmując wyjaśnienia Dyrektora, pozytywnie ocenia podwyższenie oraz utrzymanie poziomu sportowego przez 100% uczniów kończących w roku szkolnym 2014/2015 trzyletni cykl szkolenia. NIK pozytywnie ocenia także sukcesy indywidualne poszczególnych uczniów, w tym zajmowane przez nich miejsca w finałach Mistrzostw Świata i Europy Juniorów oraz powoływanie jednego ucznia Szkoły do Kadry Narodowej Seniorów oraz pięciu w 2013 r., a w 2014 i 2015 roku sześciu uczniów do Kadry Narodowej Juniorów.

3. Finansowanie ze środków FRKF szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2013-2015 (do 31 sierpnia) LO ZSOMS otrzymało środki w wysokości odpowiednio: 4 406,92 tys. zł, 4 073,51 tys. zł i 2 614,68 tys. zł, w tym wysokość środków pochodzących z budżetu Województwa Śląskiego (organu prowadzącego) wynosiła odpowiednio: 3 941,10 tys. zł, 3 660,43 tys. zł i 2 430,00 tys. zł, wysokość dotacji MSiT przekazanych ze środków FRKF wynosiła odpowiednio: 104,61 tys. zł, 161,22 tys. zł i 120,00 tys. zł, a z innych źródeł⁴⁵, odpowiednio: 361,21 tys. zł, 251,86 tys. zł i 64,68 tys. zł⁴⁶.

Wysokość wydatków poniesionych przez LO ZSOMS ww. okresie wynosiła: 4 406,92 tys. zł w 2013 r. (w tym: 3 941,10 tys. zł z budżetu organu prowadzącego, 104,61 tys. zł ze środków FRKF oraz 361,21 tys. zł z innych źródeł), 4 073,51 tys. zł w 2014 r. (w tym: 3 660,43 tys. zł z budżetu organu prowadzącego, 161,22 tys. zł

⁴⁴ Ujętych we wnioskach o dofinansowanie ze środków FRKF.

⁴⁵ Środki pozyskane przez Szkołę za duplikaty legitymacji i świadectw szkolnych, z odpłatności uczniów za zgrupowania, klub

⁴⁶ Kwota wskazana na dzień 30 września 2015 r.

ze środków FRKF oraz 251,86 tys. zł z innych źródeł) i 2 609,13 tys. zł w 2015 r. (w tym: 2 430,00 tys. zł z budżetu organu prowadzącego, 114,45 tys. zł ze środków FRKF oraz 64,68 tys. zł⁴⁷ z innych źródeł).

[Dowód: akta kontroli str. 127-129, 328]

3.2. Kwoty dotacji ze środków FRKF, określone w umowach zawieranych ze Związkiem przez organ prowadzący⁴⁸, zostały przekazane do LO ZSOMS w wysokościach w nich wskazanych.

Terminy ich przekazania nie zgadzały się z harmonogramem przekazywania transz, stanowiącym załącznik do ww. umów. W 2013 r. środki powinny być przekazywane do LO ZSOMS co miesiąc począwszy od kwietnia. Pierwsza transza wpłynęła do Szkoły 14 czerwca 2013 r., przy czym umowa została podpisana 8 maja. Z kolei w 2014 r. pierwsza transza powinna wpłynąć do Szkoły w czerwcu, a została przekazana 19 września, przy czym umowa została podpisana 22 lipca. W 2015 r. środki były przekazane Szkole 17 lipca na podstawie przedstawionego 8 lipca rozliczenia rachunków za wykonane zadania.

[Dowód: akta kontroli str. 233-240, 265-271, 297-304, 329]

Wysokość dotacji ze środków FRKF przekazanych Szkole w latach 2013-2015 do (31 sierpnia), w przeliczeniu na jednego ucznia⁴⁹ oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu, wynosiła odpowiednio: 5 505,78 zł, 7 328,41 zł, 5 217,39 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 223-228, 329]

Zdaniem Dyrektora, środki dofinansowania z FRKF przekazywane Szkole w ramach dotacji ze środków z FRKF zabezpieczały proces szkolenia w minimalnym zakresie (zgrupowania, zawody, badania diagnostyczne, monitoring treningu). Brakowało natomiast środków na: zgrupowania wprowadzające w pierwszy makrocykl treningowy, częstsze wyjazdy na zawody liczniejszej grupy uczniów oraz na zakup sprzętu do ćwiczeń na lądzie.

Dyrektor stwierdziła, że w celu zwiększenia środków przeznaczonych na szkolenie Szkoła współpracowała z klubami i rodzicami. Środki pochodzące od rodziców i z klubów macierzystych uczniów były wykorzystywane tylko w stosunku do zawodników nieobjętych dofinansowaniem FRKF⁵⁰.

[Dowód: akta kontroli str. 108-109, 340]

3.3. W latach szkolnych 2012–2015 Szkoła ponosiła różne koszty⁵¹ kształcenia jednego ucznia, w zależności od typu oddziału do którego uczęszczał dany uczeń. I tak:

- w oddziałach ogólnodostępnych kwota ta wynosiła, odpowiednio: 14 079,96 zł, 15 339,63 zł, 14 255,36 zł i 13 397,24 zł;

⁴⁷ Kwota wskazana na dzień 30 września 2015 r.

⁴⁸ Województwo Śląskie zawarło na lata 2013-2105 umowy z PZP: 8 maja 2013 r. (Umowa o współpracy Nr 3/2013/SMS), 22 lipca 2014 r. (Umowa o współpracy Nr 4/2014/SMS) oraz 12 czerwca 2015 r. (Umowa o współpracy Nr 7/2015/SMS). Umowy były realizowane przez ówczesnego Dyrektora na podstawie pełnomocnictwa Nr 00113/2013 udzielonego przez Zarząd Województwa Śląskiego dnia 21 maja 2013 r.

⁴⁹ Podano jako iloraz kwoty przekazanej Szkole i liczby uczniów objętej w danym roku dofinansowaniem ze środków FRKF.

⁵⁰ Środkami tymi, w formie wpłaty własnej, były dokonywane opłaty bezpośrednio na zawodach sportowych lub opłacane były koszty zgrupowania dla ucznia.

⁵¹ Koszty zostały obliczone na podstawie liczby uczniów wg stanu na 30 września każdego wskazanego roku. Obliczenia dokonano biorąc pod uwagę średnie liczby godzin wf obowiązujące w poszczególnych typach klas w danym roku szkolnym.

- w oddziałach sportowych odpowiednio: 15 661,42 zł, 16 294,08 zł, 14 567,46 zł i 26 724,45 zł;
- w oddziałach mistrzostwa sportowego (poza pływaniem): 16 353,78 zł, 16 680,95 zł, 15 796,67 zł i 16 724,45 zł;
- w oddziałach mistrzostwa sportowego w pływaniu: 21 589,21 zł, 25 265,88 zł, 22 825,10 zł i 19 702,87 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 56-63, 330-336]

3.4. Szkoła terminowo rozliczyła się z otrzymanej dotacji z FRKF za lata 2013, 2014 i 2015.

[Dowód: akta kontroli str. 233]

3.5. W latach 2013-2014 Szkoła nie przekroczyła planu wydatków na realizację szkolenia w pływaniu ze środków pochodzących z FRKF.

W 2013 r. na dofinansowane ze środków FRKF szkolenie uczniów LO ZSOMS w pływaniu zaplanowano łącznie 288,88 tys. zł, z czego wydatkowano kwotę 288,88 tys. zł, w tym ze środków FRKF wydatkowano zaplanowaną kwotę 104,61 tys. zł.

W 2014 r. na dofinansowane ze środków FRKF szkolenie uczniów LOMS w pływaniu zaplanowano łącznie 579,73 tys. zł, z czego wydatkowano kwotę 579,73 tys. zł, w tym ze środków FRKF wydatkowano zaplanowaną kwotę 161,22 tys. zł.

W 2015 r. zaplanowano na szkolenie łącznie kwotę 993,8 tys. zł, w tym ze środków FRKF 163,8 tys. zł. Do 30 czerwca wydatkowano 497,52 tys. zł, w tym ze środków FRKF 82,52 tys. zł.

W latach 2013-2014 koszty szkoleniowe poniesione na szkolenie młodzieży w pływaniu w całkowitych kosztach dofinansowania ze środków FRKF stanowiły odpowiednio: 95,18% i 92,30%, koszty wspomaganie: 1,95% i 2,87%, natomiast koszty pośrednie: 2,88% i 4,84% kosztów bezpośrednich. Zaplanowane na 2015 r. koszty szkoleniowe stanowiły 88,03%, koszty wspomaganie 8,4%, a koszty pośrednie 3,57% kosztów bezpośrednich.

[Dowód: akta kontroli str. 241-252, 276-284, 309-316, 327]

3.6. W latach 2013-2015 ze środków FRKF dofinansowano wyłącznie uczniów LO ZSOMS. Nie wystąpiły przypadki szkolenia absolwentów szkoły.

[Dowód: akta kontroli str. 222]

3.7. W latach 2013-2015 w Zespole Szkół przeprowadzono remonty wewnętrznych ścian basenu, dużej i małej sali gimnastycznej, wykonano wodoszczelną i termiczną izolację budynku basenu oraz wymieniono balustrady na basenie. Remonty wykonano ze środków Województwa Śląskiego oraz własnych.

[Dowód: akta kontroli str. 109, 113]

3.8. W latach 2013-2015 w Zespole Szkół wybudowana została hala sportowa (lekkoatletyczna). Obiekt ten został sfinansowany z budżetu samorządu Województwa Śląskiego oraz dofinansowany przez Unię Europejską (z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013) i Ministerstwo Sportu i Turystyki. Ponadto ze środków Województwa Śląskiego zakupiono m.in. w 2013 r. dwie bieżnie elektryczne, dwie bramki do piłki nożnej i urządzenia

do wizualizacji imprez sportowych na basenie, a w 2014 r. dwa orbitreki, dwie poprzeczki do skoku wzwyż oraz słupy do mocowania siatki do siatkówki.

[Dowód: akta kontroli str. 109, 114-115]

Ocena częściowa

Szkoła wykorzystwała otrzymane środki FRKF zgodnie z przeznaczeniem, a ich rozliczenie następowało w terminach określonych w umowach o dofinansowanie. Wykorzystane środki w latach 2013-2014 nie przekraczały kwot określonych w umowach zawartych pomiędzy organem prowadzącym a PZP i były przeznaczone na finansowanie uprawnionych uczniów.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵², wnosi o:

- 1. Stosowanie podczas rekrutacji do oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu prób sprawnościowych spełniających ustawowe wymogi oraz wprowadzenie stosownych zapisów do zasad rekrutacji.**
- 2. Podjęcie działań zapewniających kompletność dokumentacji rekrutacyjnej kandydatów do oddziałów mistrzostwa sportowego w pływaniu.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 30 grudnia 2015 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Dariusz Bienek
Specjalista kontroli państwowej**

⁵² Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.